

Beleids- begroting

2026 - 2029

Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

5.2.6 Sociaal domein

Aanspreekpunt bestuurlijk

Aanspreekpunt ambtelijk

Burgemeester Schelberg, Wethouders Luttikholt, Traag, Brand en Steen

T. Lantink, E. van Spall en J. Logtenberg

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2026?

Doorontwikkeling basisondersteuning

Zoals in de Strategische agenda (5.1.3) al is aangegeven is in 2026 het overgangsjaar van de basisondersteuning voorbij. Alle inwoners die basisondersteuning nodig hebben, kunnen zich melden bij de Wijkentree van Wijkkracht Hengelo en ontvangen - wanneer nodig - basisondersteuning van Wijkkracht Hengelo. Deze basisondersteuning zal in 2026 verder worden doorontwikkeld, zowel inhoudelijk als ook in omvang, met in achtneming van de gewenste transformatie. Wijkkracht Hengelo en gemeente werken samen aan een strategische ontwikkelagenda voor de komende jaren. Zie ook bijlage 8.4 Transformatieplan sociaal domein.

Prioritaire opgave jeugd en regionale samenwerking jeugdhulp

De Twentse gemeenten blijven in 2026 gezamenlijk werken aan een toekomstbestendige jeugdzorg. Binnen de regionale samenwerking is de aanpak van de jeugdhulpopgave benoemd tot prioritaire opgave. De inzet richt zich op het verbeteren van de beschikbaarheid en kwaliteit van jeugdzorg, het verminderen van verblijf buiten de thuissituatie en het versterken van de regionale sturingskracht. Er ligt in 2026 een concrete uitvoeringsagenda 'Prioritaire opgave jeugd', met aanbevelingen voor sturing, samenwerking en de voorbereiding op een eventuele nieuwe inkoop wonen en verblijf per 2028. De inzet is gericht op focus en effectiviteit, waarbij regionale sturing samengaat met lokale uitvoeringsruimte.

De bestaande overeenkomsten jeugdhulp moeten ondertussen beter verbonden worden met de strategische koers, zoals geformuleerd in de samenwerkingsagenda en regiovisie. Het 'Sturingsplan jeugdhulp', gericht op het verminderen van uithuisplaatsingen en ambulante hulp en het optimaliseren van de regionale uitvoeringsstructuur, moet ons daarbij helpen. Zie ook 5.1.3. Strategische agenda.

Hervormingsagenda Jeugd

Het Rijk, zorgaanbieders, cliëntvertegenwoordigers, professionals en de VNG hebben samen de Hervormingsagenda Jeugd 2022–2028 opgesteld. Doel is een betere hulpverlening en een financieel houdbaar en toekomstbestendig jeugdstelsel. De agenda bevat zowel lokale als regionale maatregelen. De visie, urgentie en richting van de Hervormingsagenda sluiten goed aan bij ons gemeentelijke transformatieplan. De regionale maatregelen zijn inhoudelijk al grotendeels terug te vinden in de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente en worden in 2026 verder opgepakt.

Parallel aan deze agenda loopt het landelijke programma Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, dat richting geeft aan hoe de jeugdbeschermingsketen er in 2026–2031 uit kan zien. Ook hierin nemen wij als regio verantwoordelijkheid, onder andere via een Twentse pilot die in 2026 verder wordt vormgegeven.

In januari 2025 is het advies van de deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd ("Groeipijn") verschenen. Een aantal adviezen hieruit is door het Rijk overgenomen in de Voorjaarsnota 2025. Op hoofdlijnen gaat het om gedeeltelijke structurele compensatie van het landelijke tekort op jeugdzorg in 2024, het verzachten van het groeipad van de maatregelen in de Hervormingsagenda (van 2026 naar 2028) en aanvullende maatregelen vanaf 2028. Op basis van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk en de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds zijn de financiële effecten van de Hervormingsagenda Jeugd verwerkt (zie bijlage 10.3 van de Zomernota 2025-2029).

Doorontwikkeling Huis van Herstel

Het Huis van Herstel is een pilot voor een kleinschalige detentievoorziening bij de penitentiaire inrichting (PI) in Almelo en heeft als doel Twentse gedetineerden met multiproblematiek succesvol te laten re-integreren. Vanaf 2026 is er geen bijdrage meer vanuit het ministerie voor deze pilot. De 14 Twentse gemeente hebben besloten om de pilot met 2 jaar te verlengen en dit incidenteel te bekostigen met regionale middelen voor beschermd wonen en regionale arbeidsmarktmiddelen.

Toekomst Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Samen met de gemeenten Borne, Dinkelland, Haaksbergen, Hof van Twente, Losser en Oldenzaal en centrumgemeente Enschede werken we aan een toekomstbestendige maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Waarbij wij ons richten op de thema's er eerder bij zijn, bestaanszekerheid, wonen, doen wat nodig is, normaliseren, begrip en acceptatie en aandacht voor passende ondersteuning. Lokaal raakt dit de Participatiewet in balans, het versterken van de sociale basis en de basisondersteuning en de huisvesting van aandachtsgroepen.

Participatiewet in balans

Met dit programma wil de overheid de ervaren hardheid wegnemen door vertrouwen en menselijke maat als centrale begrippen te verankeren in de wet. Ook moet de uitvoering voor gemeenten gemakkelijker worden en mogen professionals meer rekening houden met wat er speelt in iemands leven. Verdeeld over drie sporen wordt er hard gewerkt aan de in- en uitvoering hiervan. Het wetsvoorstel Participatiewet in balans: spoor 1 is op 22 april jl. vastgesteld door de Tweede Kamer. Door de val van het kabinet lijkt een (gedeeltelijke) inwerkingtreding per 1 januari 2026 verder weg. Ongeacht de ingangsdatum blijven wij werken aan de genoemde maatregelen en voeren dit door in onze werkprocessen, beleidsregels en verordeningen. Ook vraagt deze benadering om een cultuurverandering. Wij bereiden ons hierop voor door medewerkers te informeren, coachen, opleiden en te ondersteunen door werkprocessen en werkinstructies te wijzigen waar nodig.

Arbeidsmarkt

In de Zomernota 2025-2029 hebben wij u geïnformeerd dat wij, vooruitlopend op de ingezette landelijke ontwikkelingen voor de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, regionaal een strategische agenda voor de komende jaren hebben uitgewerkt. Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en Inkomen (SUWI) is bedoeld om de arbeidsmarkregio's te versterken. Met als doel om werkenden, werkzoekenden en werkgevers betere toegang te bieden tot een duidelijke en laagdrempelige dienstverlening op het gebied van werk en scholing. Met de strategische agenda, het inrichtingsplan Naar een Werkcentrum én het uitvoeringsplan Werkcentrum Twente wordt hier uitvoering aan gegeven. Het Werkcentrum Twente zal zich per 2026 gaan vestigen in Hengelo. Het jaar 2025 wordt gezien als overgangsjaar om de samenwerking in een regionaal werkcentrum verder vorm te geven.

Infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven

Sociaal ontwikkelbedrijven zorgen ervoor dat mensen die niet, of niet zonder meer aan het werk kunnen, toch een kans krijgen op de arbeidsmarkt. Als opstap naar werk, als een plek waar je in een beschutte omgeving kunt werken en als een plek waarop je kunt terugvallen als het even niet lukt bij een reguliere werkgever. Voor het toekomstbestendig maken van deze infrastructuur stelt het Rijk middelen beschikbaar per samenwerkingsverband van gemeenten op het terrein van sociaal ontwikkelbedrijven. Er is ook bepaald dat het Rijk vanaf 2025 extra middelen beschikbaar stelt voor het gezamenlijk realiseren van 10.000 werkplekken bij sociaal ontwikkelbedrijven. Werkplekken die hiermee worden gerealiseerd, zijn bedoeld voor mensen die niet in aanmerking komen voor beschut werk, maar wel behoefte hebben aan ondersteuning van sociaal ontwikkelbedrijven. Het gaat om ondersteuning bij ontwikkeling richting regulier werk. De middelen zijn bedoeld als dekking voor vaste kosten zodat de infrastructuur van de werkontwikkelbedrijven behouden blijft. Wij gaan samen met de regiogemeenten en SWB een plan maken voor deze budgetten. Daarbij is het van belang dat deze middelen, die via de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds zijn binnengekomen, hiervoor een bestemming krijgen.

Beleidskader armoede en schulden

De rijksoverheid en ons transformatieplan benadrukken dat bestaanszekerheid een fundamentele pijler is binnen het sociaal beleid en dat gemeenten hierin een cruciale rol spelen. Zoals ook aangegeven in de Zomernota 2025-2029 is in het eerste kwartaal van 2025 het beleidskader 'Blik op morgen–Perspectief op een betere toekomst' vastgesteld door de gemeenteraad. Daaropvolgend is in april het Uitvoeringsprogramma Blik op morgen vastgesteld door het college en ter informatie gedeeld met de raad (zaaknummer: 3835623). Hierin zijn verschillende doelstellingen en acties opgenomen op het gebied van armoede en schuldhelpverlening, waarmee wij bijdragen aan de beoogde doelstelling zoals gesteld in het beleidskader. De acties zijn heel divers en kunnen landen binnen bestaande functies en de hiervoor bestemde rijksmiddelen. We blijven naast onze lokale focus, landelijk en regionaal nauw betrokken bij netwerken rondom armoede, schulden en bestaanszekerheid. Hierdoor blijven we inspelen op trends en ontwikkelingen en stellen we acties waar nodig bij.

Schuldhelpverlening

Er is een landelijk bestuursakkoord, 'Elementen basisdienstverlening', om te komen tot een basis schuldhelpverlening dat in iedere gemeente gegarandeerd wordt. Wij voeren als gemeente al veel elementen van deze basisdienstverlening schuldhelpverlening uit. Zo werken wij bij BudgetAlert zonder drempels, zetten wij vanaf het eerste gesprek begeleiding in en bieden wij standaard saneringskredieten aan. In 2026 besteden wij extra aandacht aan sociale incasso, wat betekent dat wij zoeken naar duurzame oplossingen voor betalingsachterstanden, rekening houdend met de belangen van zowel de schuldeiser als de schuldenaar. Wij passen onze gemeentelijke incassoprocedures aan aan de richtlijnen van sociale incasso.

De implementatie van het bestuursakkoord gebeurt binnen de bestaande formatie en begroting. Er komt landelijk geen extra geld bij. Dit betekent dat voortgang afhankelijk is van gemeentelijke capaciteit in personeel en budget.

Inburgering

Het aantal verwachte asielstatushouders in de gemeente Hengelo wordt in 2026 lager dan de afgelopen jaren. De stijgende trend van de afgelopen jaren verandert naar verwachting in een daling. Dat komt ook tot uitdrukking in een lagere huisvestingstaakstelling. Oorzaken voor de verwachte lagere instroom zijn: het percentage van de asielaanvragen dat wordt goedgekeurd door de IND is lager geworden, een lagere asielinstroom in Nederland en naar verwachting zullen minder nieuwe en lopende asielaanvragen van Syriërs worden ingewilligd omdat Syrië inmiddels als een veiliger land wordt gezien.

Door de val van het kabinet Schoof is en blijft het onzeker of:

- de huisvestingstaakstelling voor gemeente wordt losgelaten
- er een verbod komt op het huisvesten van statushouders.

Nieuwkomers

Hoewel de rijksoverheid inzet op minder instroom, blijft opvang en integratie de komende jaren een structurele en intensieve opgave voor Nederland en dus ook voor gemeenten. Dit vraagt om voortdurende en gerichte inzet op opvang, huisvesting, inburgering en participatie.

In 2026 starten wij met de verbouwing van het pand aan de Hazenweg, dat wij hebben aangekocht voor de opvang van nieuwkomers; humaan, gastvrij en leefbaar. Vanaf 1 januari 2026 is de Hazenweg een Duurzame Gemeentelijke Opvanglocatie (DGO-locatie) op basis van een meerjarige overeenkomst met het COA. Dit brengt extra taken en meerjarig budget met zich mee, waarvoor wij onze ambtelijke organisatie tijdig en zorgvuldig inrichten.

De opvang van Oekraïners in opvanglocaties duurt inmiddels ruim drie jaar. De RTB-regeling (Regeling Tijdelijke Bescherming Oekraïners) is onlangs met één jaar verlengd en loopt nu af op 4 maart 2027.

Nieuw inclusiebeleid

Momenteel werken wij een aan nieuw inclusiebeleid voor de gemeente Hengelo. Wij willen een Hengelo waarin iedereen zich welkom, veilig en gewaardeerd voelt. Daarom onderzoeken wij wat er nodig is om tot een passend inclusiebeleid te komen. In de tussentijd blijven wij zichtbaar aandacht besteden aan inclusie, waaronder de positie van lhbt+-personen en de toegankelijkheid van gebouwen en openbare ruimte.

Doorontwikkeling inwoners- en cliëntparticipatie

Wij geven in 2026 uitvoering aan de doorontwikkeling van inwoners- en cliëntparticipatie. Dat wil zeggen dat wij de verschillende instrumenten van de participatiemix, voor het ophalen van cliënten- en naastenperspectief, uitwerken. En wij starten met een nieuwe Adviesraad sociaal domein voor de beleidsadvisering aan het college.

Relevante beleidsnota's

- [Nota Handhaving Sociaal Domein \(2017\)](#)
- [Nota gezondheid - Iedereen gezond\(er\)! \(2024\)](#)
- [Lokale visie Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen na 2021 \(2019\)](#)
- ['Wonen en zorg in Hengelo', Opgaven voor 2019 -2025](#)
- [Actieplan Eenzaamheid \(2024\)](#)
- [Regionaal plan van aanpak tegengaan dak- en thuisloosheid centrumgemeente Enschede \(2020\)](#)
- [Evaluatie Actieplan toegankelijkheid Hengelo \(2023\)](#)
- [Beleidskader Blik op morgen - Perspectief op een betere toekomst \(2025 en verder\)](#)
- [Uitvoeringsprogramma Blik op morgen \(2025\)](#)

- [Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025](#)
- [Regionale Samenwerkingsagenda Jeugd \(2023\)](#)
- [Strategisch inkoopdocument jeugdhulp \(2022\)](#)
- [Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo \(2022\)](#)
- ['Samen op weg', Twentse visie op vervoer onder gemeentelijke verantwoordelijkheid \(2016, update 2023\)](#)
- [Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023-2026](#)
- [Voorbij de Regenboog, lhbti+-beleidsnotitie 2023-2026](#)

Verbonden partijen

SamenTwente

SamenTwente is een Gemeenschappelijke Regeling voor de organisaties GGD (Gemeenschappelijke gezondheidsdienst), OZJT (Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente) en VTT (Veilig Thuis Twente). Ook wordt gastheerschap geboden aan Kennispunt Twente, Samen14 en Twentse Koers.

SamenTwente is een organisatie voor en door de 14 Twentse gemeenten. Samen met de 14 Twentse gemeenten en de ketenpartners zet SamenTwente zich in voor gezonde, veilige en vitale inwoners van Twente.

SWB Midden Twente

De Gemeenschappelijke Regeling SWB Midden Twente is vanuit verlengd lokaal bestuur een publieke uitvoeringsorganisatie voor beschut werk, arbeidsontwikkeling en beheer van de openbare ruimte voor de gemeenten Borne, Hengelo en Hof van Twente. Met het Strategisch plan 2023–2027 heeft SWB in afstemming met de verbonden gemeenten een toekomstbestendige koers met bijpassende ambities bepaald.

Werkplein Twente

Werkplein Midden Twente is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Borne, Haakbergen, Hengelo, Hof van Twente, UWV en SWB op zowel het gebied van werkzoekendendienstverlening als op het gebied van werkgeversdienstverlening.

Stadsbank Oost Nederland

Samenwerkingsverband met 21 gemeenten voor de uitvoering van schuldhulpverlening. Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wsg) zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening aan onze inwoners, inclusief preventie en nazorg. Ons doel is mensen schuldenvrij te krijgen of hun schuldenlast beheersbaar te krijgen. De financieel-technische zaken op dit gebied, waaronder budgetbeheer en schuldregeling, zijn overgedragen aan de Stadsbank.

Uitvoeringsorganisatie Sociale zaken Borne, Hengelo, Haaksbergen

Voor de uitvoering van de Participatiewet werken de gemeenten Borne, Hengelo en Haaksbergen samen in de Uitvoeringsorganisatie. Zowel de beleidsontwikkeling als uitvoering is door Borne en Haaksbergen belegd bij de gemeente Hengelo als centrumgemeente in een lichte Gemeenschappelijke Regeling. Naast de verstrekking van bijstand wordt ook uitvoering gegeven aan en beleid ontwikkeld op het gebied van re-integratie, armoede en inburgering.

Wat willen we bereiken?

6.1 Meer mensen zorgen voor zichzelf en elkaar

Beleidsindicatoren	Peilwaarde ¹ (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Percentage Hengelse kinderen (8-12 jaar) dat aangeeft mantelzorg te verlenen (%)	4% (2017) 7% (2021)	n.v.t.	n.v.t.	7,0%	7,0%	7,0%	7,0%
Percentage Hengelse jongeren (13 – 18 jaar) dat aangeeft nu mantelzorg te verlenen (%)	14% (2021) 13% (2023)	n.v.t.	n.v.t.	13,0%	13,0%	13,0%	13,0%
Percentage Hengelse volwassenen (18+) dat aangeeft mantelzorg te verlenen (%)	15% (2022) 15% (2024)	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%
Percentage Hengelse volwassenen (18+) dat aangeeft vrijwilligerswerk te doen (%)	25% (2022) 26% (2024)	23,0%	30,0%	30,0%	30,0%	30,0%	30,0%
Percentage van de Hengelse jongvolwassenen (tot 18 jaar) dat aangeeft niet eenzaam te zijn (%)	38% (2024)	n.v.t.	41,0%	41,0%	45,0%	45,0%	45,0%
Percentage van Hengelse volwassenen (18 jaar tot en met 64 jaar) dat aangeeft niet eenzaam te zijn (%)	53% (2022) 55% (2024)	n.v.t.	n.v.t.	56,0%	56,0%	56,0%	56,0%
Percentage van Hengelse ouderen (65 jaar en ouder) dat aangeeft niet eenzaam te zijn (%)	48% (2022) 53% (2024)	n.v.t.	n.v.t.	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%

1 Peilwaarde aangepast aan werkelijke waarden genoemde bronnen. Streefwaarde overgenomen van Nota Gezondheid.

6.2 Wij hebben een sterkere sociale basis

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Percentage inwoners dat basisondersteuning krijgt, t.o.v. het totaal aantal inwoners (%)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2,9% ¹	2,9%	2,9%	2,9%
Percentage inwoners met basisondersteuning dat doorverwezen is naar geïndiceerde ondersteuning (jeugd)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nog niet bekend ²	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Percentage huishoudens in Hengelo met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (%)	14,9%(2020)	13,4%	14,9%	14,9%	14,9%	14,9%	14,9%
Percentage kinderen in uitkeringsgezinnen	6% (2021) 6% (2022)	5,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%
Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van het minimuminkomen dat gebruik maakt van één of meer minimaregelingen (%)	50,0% (2020)	77,0%	65,0%	65,0%	65,0%	65,0%	65,0%

1 Omdat wij dit jaar zijn gestart met de basisondersteuning, is de monitoring ervan nog in opbouw. Wij hebben de streefwaarden afgeleid van eerste indicatieve cijfers van Wijkkracht Hengelo, en van het aantal indicaties die nog bij latende aanbieders zit.

2 Ook hiervoor zijn wij afhankelijk van cijfers van Wijkkracht Hengelo. Zij zijn de registratie en monitoring nog aan het opbouwen. Het aantal doorverwijzingen kunnen zij nu nog niet uit het systeem halen.

6.3 Minder mensen hebben geïndiceerde ondersteuning

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2024	2025	2026	2027	2028	2029
Percentage schuldhulp dat is afgehandeld door BudgetAlert zonder doorverwijzing naar de Stadsbank, ten opzichte van de totale aanmeldingen voor schuldhulp (%)		n.v.t.	n.v.t.				
Percentage verwijzingen voor schuldhulp naar Stadsbank als deel van de totale aanmeldingen voor schuldhulp per jaar in Hengelo (%)	24,0% (2019) 12% (2022)	13,0%	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%
Percentage bijstandsgerechtigden dat in een jaar is uitgestroomd naar betaald werk als deel van het totale aantal bijstandsgerechtigden aan het eind van dat jaar (%) ¹	11,6%(2019) 11,0%(2020)	8,5%	8,7%	8,7%	8,7%	8,7%	8,7%
Aantal personen dat betaald werk verricht met een loonkostensubsidie (aantal)	179(2019) 199(2020)	296	349	349	372	395	419
Percentage Hengelose jeugdigen tot 18 jaar dat geïndiceerde jeugdhulp krijgt, t.o.v. het totaal aantal jeugdigen tot 18 jaar (%)	11,4%(2021) 14,2%(2022)	14,5%	13,2%	13,2%	13,0%	12,5%	12,0%
Percentage Hengelose inwoners van 18 tot 65 jaar dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt, t.o.v. het totaal aantal inwoners van 18 tot 65 jaar (%)	7,1%(2019)	5,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Percentage Hengelose inwoners van 65 jaar en ouder dat een maatwerkvoorziening Wmo krijgt, t.o.v. het totaal aantal inwoners van 65 jaar of ouder (%)	31,0% (2022)	25,8%	21,5%	21,5% ²	21,0%	20,0%	19,0%
Het cijfer van gebruikers van re-integratievoorzieningen dat tevreden is over het uiteindelijk bereikte resultaat van het traject (%) ³	6,5(2018) 7,2 (2022) x(2025) ⁴	7,7	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Percentage gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo dat één of meer positieve effecten van de voorziening ervaart (%) ⁵	86% (2021) 86% (2022)	90,0%	77,0%	77,0% ⁶	77,0%	77,0%	77,0%
Percentage gebruikers van geïndiceerde jeugdhulp dat één of meer positieve effecten van de hulp ervaart (%)	96% (2021) 88% (2022)	89,0%	80,0% ⁷	80,0% ⁶	80,0%	80,0%	80,0%

1 Loonkostensubsidie is gesubsidieerd werk en valt niet onder de definitie uitstroom naar betaald werk.

2 Dit percentage ligt redelijk hoog omdat een groot deel inwoners 65 jaar en ouder ook bijvoorbeeld huishoudelijke ondersteuning ontvangt, welke niet over gaat naar de basisondersteuning.

3 Het betreft hier de gemiddelde waardering van het uiteindelijk bereikte resultaat van het traject.

4 Geen jaarlijkse meting.

5 Aan gebruikers van maatwerkvoorzieningen Wmo wordt gevraagd in hoeverre zij door de ondersteuning die zij krijgen (a) beter de dingen doen die zij willen doen, (b) zich beter redden en (c) een betere kwaliteit van leven hebben (maatschappelijke effecten).

6 De streefwaarde past bij onze inzet van dienstverlening. Alles wat hoger is, is mooi mee genomen, maar niet iets om de streefwaarde op te verhogen. Met name ook omdat een hogere streefwaarde ook betekent dat je mogelijk meer moet inzetten op dienstverlening.

7 In eerdere P&C-documenten hebben wij al aangegeven dat dit percentage een aantal jaren bijzonder hoog is geweest en erg flucueert. De groep respondenten bij jeugd is niet heel groot, dus toevalligheden kunnen een grote invloed hebben op het percentage.

Met het oog op de veranderingen in het sociaal domein kunnen wij ons voorstellen dat de percentages vanaf 2025 zullen afnemen.

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2026?

6.1 Meer mensen zorgen voor zichzelf en elkaar

- Wij ondersteunen en bevorderen vrijwilligerswerk en maken afspraken over de overgang naar de basisondersteuning vanaf 1 januari 2027.
- Wij ondersteunen mantelzorg. Dit is vanaf 1 januari 2025 onderdeel van de basisondersteuning.

- Wij ontlasten tijdelijk mantelzorgers met verblijf voor naasten in een zorginstelling. Wij werken hiervoor samen met andere gemeenten en Menzis Zorgkantoor in de Pilot Logeerszorg. Op basis van een gezamenlijke evaluatie wordt met de deelnemende gemeenten gekeken naar mogelijkheden om deze aanpak te borgen voor 2026 en verder.
- De aanpak van eenzaamheid is een onderdeel van de basisondersteuning die vanaf 1 januari 2025 door Wijkkracht Hengelo wordt ingezet. Samen met sport en cultuur investeren wij in de sociale basis, waardoor ontmoeting in de wijken wordt gestimuleerd waardoor inwoners zich minder eenzaam voelen en individuele ondersteuning slechts beperkt nog nodig is. Dit doen we door te signaleren, eenzaamheid bespreekbaar te maken en eenzaamheid aan te pakken. Wij vergroten de bewustwording en versterken maatschappelijke initiatieven, op die manier dragen we bij aan de landelijke aanpak "Eén tegen eenzaamheid". De Rijksmiddelen voor de aanpak van eenzaamheid lopen na 2025 af. Het aanvullend zorg en welzijnsakkoord maakt extra geld vrij voor gemeenten, zodat zij kunnen investeren in preventie en welzijn. Daaronder ook initiatieven die mensen helpen bij de aanpak van eenzaamheid.
- Wij werken aan een nieuw inclusiebeleid voor de gemeente Hengelo. De verwachting is dat dit beleid in het eerste half jaar van 2026 ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

6.2 Wij hebben een sterkere sociale basis

- Vanaf 2026 ontvangen alle inwoners die basisondersteuning nodig hebben, deze vanuit Wijkkracht Hengelo. Het overgangsjaar is voorbij. Dit betekent ook dat wij samen stappen verder zetten in doorontwikkelen en innoveren.
- Samen met Wijkkracht zetten wij ons in op het realiseren en inrichten van herkenbare wijktoegangspunten zodat de dienstverlening van Wijkkracht ook fysiek dichtbij de inwoners komt te staan.
- Wij kijken breder naar de exploitatie én inzet van maatschappelijk vastgoed met als doel; de huisvesting nog beter te laten aansluiten bij de behoeften van de inwoners en maatschappelijke partners.
- Wij zetten in op het verruimen van de openingstijden van wijkcentra.
- In 2026 wordt er naar verwachting begonnen met de verbouwing van Wijkcentrum Slangenbeek. Dit is later dan oorspronkelijk gepland door gebrek aan capaciteit.
- Vanaf 1 januari 2027 gaan de laatste subsidies inhoudelijk en financieel op in de basisondersteuning. Een voorbeeld hiervan is de subsidie aan Mediant voor de intensieve vrijwillige begeleiding. In 2026 worden de gesprekken gestart om deze subsidies te beëindigen en in te laten stromen in de basisondersteuning.
- Wij geven uitvoering aan het beleidskader armoede en schulden, 'Blik op morgen'. Samen met onze partners zetten wij ons in om een zo groot mogelijk deel van de doelgroep te bereiken. In 2026 streven wij ernaar het Geldinformatiepunt aan te laten sluiten op alle Wijkentrees van Wijkkracht Hengelo.
- Daarnaast sluiten wij aan bij de bestuurlijke opdracht van wijkgericht werken. Het uitvoeringsprogramma Wijkgericht werken helpt om de komende jaren gericht te werken aan specifieke armoedethema's per wijk en bij welke doelgroepen de bestaanszekerheid onder druk komt te staan. Voor 2025 wordt in de wijk Noord De Noork een eerste start gemaakt om armoedethema's wijkgericht gezamenlijk met ketenpartners aan te pakken. De looptijd voor het uitvoeringsprogramma is van 2025 tot 2030 en betreft specifiek wijk Noord.
- Met het oog op de decentralisatie van het beschermd wonen (waarvan de ingangsdatum de afgelopen jaren steeds opgeschoven is en die nu staat op 1 januari 2027) blijven wij ons inzetten om de instroom in beschermd wonen te voorkomen door meer in te zetten op nieuwe woonoplossingen (in wijken). Samen met Welbions en Wijkkracht Hengelo onderzoeken wij nieuwe woonvormen, die de instroom voorkomen en doorstroom en uitstroom van inwoners uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang bevorderen, zoals het gemengd wonen voor aandachtsgroepen.

6.3 Minder mensen hebben geïndiceerde ondersteuning

- Wij evalueren in 2026 de pilot Jongeren Perspectief Fonds, die ziet op kennis en coaching over de eigen financiële huishouding en het bieden van perspectief op meerdere leefgebieden bij jongeren. Ook zetten we in op een sociaal incassobeleid vanuit de gemeente als schuldeiser door het ondertekenen van het Convenant Lokale Overheid.
- Wij onderzoeken of, en zo ja hoe, wij in Hengelo de Arnhemse pilot met betrekking tot kwijtschelding schulden kunnen toepassen.
- Wij zien de financiële begeleiding als noodzakelijke voorwaarde om tot een schuldregeling te komen. Met name door halvering van de saneringstermijn naar 18 maanden en door de mogelijkheid van een 0-aanbod (wanneer de afloscapaciteit 0 is, wordt de € 0,00 schuldregeling aangeboden). De Stadsbank is hiervoor een

pilot gestart met drie gemeenten, om ervaring op te doen met nieuwe werkwijze van begeleiding richting uitstroom en nazorg.

- Vanuit het project Werk Eerst (transformatieplan) zien wij werk nadrukkelijker als een voorliggende voorziening voor inkomen, dagbesteding of zorg.
- Ook zetten wij vanuit dit project het instrument Loonkostensubsidie vaker in.
- Door de samenwerking in de keten UWV-uitvoeringsorganisatie-SWB-Werkplein verder te optimaliseren, zetten wij onze re-integratie-instrumenten nog effectiever in met als doel het ontwikkelen van het arbeidspotentieel van onze inwoners.
- Vanuit het Strategisch plan 2023-2027 van SWB Midden Twente werken wij samen aan de koers en ambities op het gebied van arbeidsontwikkeling. We werken intensief samen om de veranderende, maar ook nieuwe doelgroep(en) aan te trekken en te ontwikkelen.
- In de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds is aangegeven dat wij voor een periode van 10 jaar extra middelen vanuit het Rijk ontvangen, bedoeld om de sociale infrastructuur, met name sociaal ontwikkelbedrijven, te versterken. In 2026 starten wij met de uitvoering van de plannen die wij in 2025 (voor een deel van de middelen) samen met de regiogemeenten en SWB opgesteld hebben.
- Om een inclusieve samenleving te bevorderen waarin nieuwkomers actief kunnen meedoen en zich thuis voelen en het draagvlak en vertrouwen voor het opvangen en begeleiden van nieuwkomers in Hengelo te behouden, versterken wij de integratie van nieuwkomers door in te zetten op interculturele kennismaking.
- Om het risico op een beroep op sociale voorzieningen te verkleinen, bieden wij asielzoekers en Oekraïners extra begeleiding naar werk en (taal)onderwijs, met focus op zelfredzaamheid en zelfstandigheid.
- De stijgende volumes aan asielstatushouders de afgelopen jaren hebben geen gelijke tred gehouden met de capaciteit van de afdeling werk en inkomen. Om alle inburgeringsplichtige asielstatushouders zo snel mogelijk te laten meedoen in de Hengelose samenleving, het liefst door betaald werk, wordt vanaf het najaar 2025 extra capaciteit ingezet voor trajectbegeleiding en begeleiding van asielstatushouders naar (vrijwilligers)werk.
- Om de kansen op (vrijwilligers)werk voor met name jongere mensen die onder de Wet Inburgering 2013 vielen, een uitkering ontvangen en niet zijn ingeburgerd te vergroten, krijgen zij extra begeleiding en extra taal aangeboden.
- In 2026 wordt gestart met het opzetten van aanbesteding voor hulpmiddelen. Het nieuwe contract hiervoor zal per 1 januari 2027 in moeten gaan.
- Het Huis van Herstel (kleine regionale detentievoorziening) wordt gecontinueerd voor het jaar 2026 en 2027. We gaan het Huis van Herstel nauw monitoren en evalueren gedurende deze twee jaren, samen met de Twentse gemeenten, Dienst Justitiële Instellingen en de drie reclasseringsorganisaties. We beoordelen of het wenselijk is om deze voorziening na 2027 voort te zetten. Ook onderzoeken we welke financiering hiervoor dan nodig en mogelijk is na 2027.
- Regionaal zetten wij extra in vanuit toegang en contractmanagement, om uitvoering te kunnen geven aan het Sturingsplan Jeugd en de Prioritaire opgave Jeugd. Zie 26-NB-6.1 Opgave Jeugd (lokaal en regionaal) in de Zomernota 2025-2029. Het beperken van de instroom in en bevorderen van de uitstroom uit wonen en verblijf (met de positieve financiële effecten die wij daarvan zien), vraagt blijvende sturing vanuit onze toegang. Contractmanagement voor de gecertificeerde instellingen, regionale contractbesprekingen met aanbieder en inkoop van onderwijszorgarrangementen zijn voorbeelden waar we extra op willen inzetten.
- Wij zetten in op het realiseren van huisvesting voor inwoners met een ondersteuningsbehoefte (statushouders, ouderen, jongvolwassenen, inwoners die ten gevolge van een beperking begeleid wonen nodig hebben). Begeleiding bij zelfstandig wonen maakt onderdeel uit van de basisondersteuning.
- Wij werken aan een lokale woonzorgvisie als onderdeel van het gemeentelijk Volkshuisvestingsprogramma met daarin de opgave voor de gemeente Hengelo. Wij sluiten hierbij aan op de 'Regionale Woonzorgvisie Twente' en het 'Afsprakenkader Ouderenhuisvesting Twente'.
- In 2026 gaan wij de inwonertevredenheidmetingen meer éénduidig en gemeentebreed uitwerken, in lijn met de participatiemix en rekening houdend met wettelijke eisen. Dat betekent dat de bestaande cliëntervaringsonderzoeken (voor Wmo en jeugdhulp) en klantbelevingsonderzoeken (voor werk en inkomen) worden vervangen of aangepast.

Wat blijven we doen?

Ondersteuning jeugd en gezinnen

- Wij blijven met Wijkkracht Hengelo – ook na het overgangsjaar – bouwen aan een dekkend zorglandschap voor jeugd en gezin en een goede integrale toegang.
- De gemeente Hengelo blijft (deels) indiceren voor jeugdhulp en voert waar nodig de regie. Daarbij sturen we actief op tijdigere, lichtere en kortere jeugdhulptrajecten, met als doel eerdere uitstroom en afschaling.
- Wij voeren lokaal contractmanagement uit en ondersteunen daarnaast de regionale contractmanagers.
- In 2026 blijven wij invulling geven aan het Toekomstscenario kind en gezinsbescherming ter verbetering en vereenvoudiging van de jeugdbeschermingsketen. Dit doen wij regionaal en samen met de partners in de keten en passend binnen de capaciteit van de gemeentelijke uitvoering.
- Wij zetten regionaal in op de afbouw en ombouw van residentiële voorzieningen zoals Jeugdzorg+ en de drie milieuvoorzieningen (voorziening die verblijf, behandeling en school/ werk combineert), en werken actief aan het terugdringen van wachtlijsten.
- Ook in 2026 zetten wij onze integrale ondersteuning van gezinnen met meervoudige en complexe problematiek voort. De wraparound care-aanpak blijft hierbij leidend: één gezin, één plan, één regisseur. We versterken de samenwerking tussen jeugdhulp, onderwijs, Wmo en andere partners om de ondersteuning beter af te stemmen op de behoeften van het gezin. Waar nodig bouwen we verder aan specialistische interventies en maatwerk in de leefomgeving van het gezin.
- Het preventieteam jeugd is vanaf 2025 onderdeel van de basisondersteuning. Dit team omvat Schoolzorgondersteuners (SZO), Praktijkondersteuners Huisartsen Jeugd (POH-jeugd) en Sociaal Activeringsmakelaar (SAM).
- De pilot *Jeugdhulpteams op School (JHT)* loopt door tot en met december 2025. Om de resultaten van deze pilot te borgen, zijn we een aanbesteding gestart. We beogen de nieuwe werkwijze per december 2025 voort te zetten met behulp van een warme overdracht. Samen met het onderwijs en jeugdhulppartners werken we aan een verdere doorontwikkeling, gericht op vereenvoudiging, maatwerk en continuïteit van ondersteuning op (zorgintensieve) scholen. Daarbij sluiten we aan op de ontwikkeling van de lokale basisondersteuning én regionale initiatieven binnen zorgintensieve scholen.
- Wij monitoren en evalueren de woonvoorzieningen voor jongvolwassenen aan de Korenbloemstraat en Sportlaan Driene en onderzoeken of het aanbod toereikend is. Waar nodig wordt gezocht naar passende alternatieven.
- Via onze subsidiepartners blijven we investeren in preventieve interventies. Denk aan groepsbijeenkomsten zoals *Grip op je Dip* (GGZ) en het spreekuur op het C.T. Stork College door Halt, Tactus en leerplicht.
- Wij zijn voornemens om, bij een positieve evaluatie met betrokkenen, de pilot *Kind in Huis* vanaf 2026 structureel te borgen in de basisondersteuning. Deze biedt ondersteuning aan ouders met hulpvragen via vrijwillige steunouders, om zwaardere jeugdhulp te voorkomen.
- Wij blijven de passende Buitenschoolse Opvang (BSO+) voortzetten in 2026.
- Vanuit het nationaal actieplan dakloosheid 'Eerst een thuis' en de vast te stellen herijkte regiovisie maken wij afspraken over een betere signalering van (dreigende) dakloosheid in onze wijken. Wij doen dit samen met Wijkkracht Hengelo. De uitkomsten van de ETHOS-telling die november 2024 is uitgevoerd, heeft ons laten zien dat wij hierbij nog meer oog moeten hebben voor inwoners die bij familie of vrienden verblijven of in een onconventionele woonruimte.

Wmo, zorg en welzijn

- Wij ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers, voor een deel doen wij dat vanaf 1 januari 2025 via de basisondersteuning. De bemiddeling van vrijwilligers en het servicepunt wat nu door Wijkkracht wordt uitgevoerd zal per 1 januari 2027 overgaan in de basisondersteuning. In 2026 blijven wij aandacht besteden aan vrijwilligerstekorten en waarderen wij mantelzorgers en vrijwilligers.
- Wij vragen aandacht voor het signaleren van eenzaamheid (bij professionals in zorg en welzijn, vrijwilligers en inwoners).
- Wijkkracht Hengelo zorgt met de basisondersteuning ervoor dat onze inwoners dicht bij huis op een laagdrempelige manier kunnen aankloppen voor diverse vormen van ondersteuning, ontmoeting en het organiseren van activiteiten. Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij het gewone leven.

- Wij indiceren voor de inzet van maatwerk voorzieningen (huishoudelijke ondersteuning, vervoer, woningaanpassingen en hulpmiddelen) en voeren regie waar nodig (bij complexe vraagstukken). Dit kopen wij lokaal of regionaal in.
- Wij bieden onafhankelijke cliëntondersteuning aan waar inwoners gratis gebruik van kunnen maken.
- De gemeente neemt deel aan de project 'Thuiswonen met Technologie'. Een geselecteerde groep inwoners kan met niet-aangeboren-hersenletsel thuis technologische middelen inzetten om hun ondersteuning dichterbij en makkelijker te regelen.
- Wij onderzoeken en toetsen lokaal en regionaal aanbieders om zorgfraude tegen te gaan. Dit doen wij met het Kwaliteits- en integriteitsinstrument Twente (KIT). Waar mogelijk zetten wij in op het daadwerkelijk terugvorderen van niet of verkeerd besteedde zorgmiddelen.
- Wij voeren lokaal en regionaal contractmanagement uit.
- Wij blijven vervoersoplossing bieden in de regio wanneer gebruik openbaar vervoer niet (meer) kan; het gaat daarbij om incidenteel vervoer (Regiotaxi) en structureel vervoer (van en naar dagbesteding, jeugdwetvervoer en leerlingenvervoer). Ook stimuleren wij onze inwoners gebruik te maken van diensten zoals OV-ambassadeurs, Voor Elkaar Pas (VEP), Noaberhopper, ANWB automaatje, etc.
- Samen met de centrumgemeente Enschede maken wij als onderdeel van het actieplan dakloosheid 'Eerst een thuis' afspraken over de inzet van ervaringsdeskundigen en sturen we wijkgericht op een betere signalering van (dreigende) dakloosheid in de wijken.
- Met het oog op de decentralisatie van het beschermd wonen (waarvan de ingangsdatum vooralsnog niet zeker is) blijven wij ons inzetten om de instroom in beschermd wonen en ook maatschappelijke opvang te voorkomen door en meer in te zetten op nieuwe woonoplossingen (in wijken) voor de doorstroom en uitstroom van cliënten. Dit doen wij samen met Welbions en vanaf 2025 met Wijkkracht Hengelo.
- Met de 14 Twentse gemeenten, Provincie Overijssel, SamenTwente en Menzis werken wij samen in de Twentse Koers aan diverse projecten om het gebruik van maatwerk en zorggebruik te verminderen.
- Wij blijven lokaal en regionaal inzetten op een sluitende aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag, samen met onze ketenpartners. Zo maken we deel uit van de Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag Twente, continueren we het lokale project (ervaringsdeskundige) wijk ggz en de regionale streettriage.
- Wij faciliteren inwoners- en andere maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan een sterke sociale basis. Dit met het doel samenkracht, talent en zorg van, voor en door onze inwoners te ondersteunen bij problemen die onze inwoners ervaren. Mogelijk dat in de toekomst een extra impuls gegeven kan worden aan initiatieven in de gemeenschappelijke sociale basis, bijvoorbeeld door middelen beschikbaar te stellen voor inwonersinitiatieven.

Werk, inkomen en schuldhulpverlening

- Wij blijven bijstand verstrekken aan inwoners van Hengelo die niet over voldoende middelen beschikken om in de noodzakelijke algemene kosten van het bestaan te kunnen voorzien.
- De gemeente Hengelo kent daarnaast verschillende regelingen om gezinnen en mensen in armoede te ondersteunen, waaronder het kindpakket. Wij blijven ons inzetten om deze regelingen goed onder de aandacht te brengen, zodat de doelgroep er ook maximaal gebruik van kan maken.
- Voor inwoners met een laag inkomen blijven wij tevens de collectieve zorgverzekering aanbieden.
- Schuldhulpverlening blijft voor iedere inwoner van de gemeente Hengelo laagdrempelig en toegankelijk met BudgetAlert als de toegang tot schuldhulpverlening. Daarbij blijven wij inzetten op vroegsignalering.
- Wij blijven ons inzetten om meer grip te krijgen op de kwaliteit en kosten van beschermingsbewind.
- Wij ondersteunen de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire.
- Wij kopen workshops, participatietrajecten en re-integratietrajecten in voor bijstandsgerechtigden en voeren die, zelf of onder regie van ons in samenwerking met partners, uit.
- Wij blijven inburgeringsplichtige asielstatushouders begeleiden, een taalaanbod doen op een van de leerroutes en maatschappelijke begeleiding, een participatieverklaringstraject, de module arbeidsmarkt en begeleiding naar (vrijwilligers) werk aanbieden.
- Wij blijven opvang en begeleiding bieden vanuit de Hazenweg.
- Wij blijven hierin samenwerken met partners zoals COA, ROC van Twente, VluchtelingenWerk, onderwijs waaronder De Horizon, welzijnsorganisaties en het Werkplein.
- Via het ROZ bieden wij ondernemersadvies, startersadvies, financiering (Bbz), schuldhulpverlening, coaching, trainingen en stimuleren wij sociaal ondernemerschap.

Werken aan een inclusieve samenleving

- Wij blijven zichtbaar aandacht besteden aan de positie van lhbt+ personen en werken actief mee aan de verschillende activiteiten. We zetten in op bewustwording en onze partners organiseren activiteiten.
- Wij blijven uitvoering geven aan het Actieplan Toegankelijkheid. Wij vergroten bewustwording op dit onderwerp. Onder andere door aanwezigheid van de gehandicaptenraad als onderdeel van het ontwikkelplein in de bibliotheek waarmee wij toegankelijkheid naar de inwoners brengen en zij informatie en advies kunnen krijgen.
- Wij blijven regie voeren op inburgering. Wij zorgen dat inburgeringsplichtigen (asielmigranten en gezinsmigranten) een plek binnen onze samenleving vinden; het liefst via werk. Dat doen wij door onder andere een brede intake, te zorgen dat de inburgeringsplichtige op de meeste passende leerroutes komt met daarnaast een duaal traject en ondersteuning richting zelfredzaamheid en begeleiding gedurende het hele inburgeringstraject.
- Wij blijven werken aan de uitwerking en uitvoering van de beleidsagenda nieuwkomers. In de beleidsagenda hebben wij geformuleerd wat de opname van nieuwkomers in de Hengelse samenleving (per beleidsterrein) betekent. Op onderdelen vergt dit nog nadere uitwerking en deels zal de actualiteit mogelijk vragen om een nadere aanvulling op de agenda.

Wat mag het kosten?

Wijziging Iv3 en de invloed hiervan op de presentatie van de financiële tabellen in programma 6

Informatie voor Derden (Iv3) is een informatiesysteem waarin staat welke financiële informatie gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen moeten verstrekken. De afnemers van deze financiële informatie zijn onder meer de financieel toezichthouder, de Europese Unie, het ministerie van BZK en het CBS.

De Iv3 uitvraag op het gebied van o.a. Wmo en jeugd is in 2023 op verzoek van diverse ministeries meer verfijnd. Dit heeft bij gemeenten tot knelpunten geleid, met name bij jeugd. Daarom is gewerkt aan een nieuwe indeling per 2025, waarbij er vooral bij jeugd wijzigingen zijn doorgevoerd. Deze aanpassing betreft een technische aanpassing, die we in Hengelo in de Beleidsbegroting 2025-2028 hebben opgenomen. Deze aanpassing maakt wel dat de cijfers in de kolom saldo rekening 2024 ten opzichte van begroting 2025 en begroting 2026 niet één op één vergelijkbaar zijn.

Van maatwerkvoorzieningen naar basisondersteuning

Door de lokale inkoop van basisondersteuning, die per 1 januari 2025 van start is gegaan, is in onderstaande tabel een aanzienlijke verschuiving te zien van kosten tussen de taakvelden. Zo valt bijvoorbeeld de individuele begeleiding Wmo straks niet onder taakveld 6.712 en 6.713 (waaronder de geïndiceerde zorg valt) maar onder 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo. Ook dit zorgt ervoor dat de cijfers in de kolom saldo rekening 2024 ten opzichte van begroting 2025 en begroting 2026 niet één op één vergelijkbaar zijn.

Taakveld	Saldo rekening 2024	Saldo begroting 2025	Lasten begroting 2026	Baten begroting 2026	Saldo begroting 2026	Verschil 2026 - 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.629	-9.907	25.363	12.164	-13.199	-3.291
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-10.291	-17.618	14.786	-	-14.786	2.831
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-	-6.617	7.303	-	-7.303	-686
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-	-1.513	1.616	-	-1.616	-103
6.3 Inkomensregelingen	-13.127	-14.783	67.589	53.465	-14.124	659
6.4 WSW en beschut werk	-14.064	-14.227	13.444	-	-13.444	783
6.5 Arbeidsparticipatie	-7.520	-7.941	8.658	341	-8.317	-376
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-3.934	-4.198	4.379	18	-4.360	-163
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-9.723	-10.177	11.968	1.090	-10.878	-701
6.712 Begeleiding (WMO)	-11.383	-316	333	-	-333	-16
6.713 Dagbesteding (WMO)	-2.482	-80	87	-	-87	-7
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-	221	-221	-	221	-
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-7.565	-1.933	1.796	-	-1.796	137
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-20.139	-17.894	20.148	-	-20.148	-2.254
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-1.722	-174	-184	-	184	358
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-793	-638	796	-	-796	-158
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-7.791	-17.887	19.867	-	-19.867	-1.980
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-609	1.024	-	-1.024	-415
6.791 PGB WMO	-	-546	558	-	-558	-13
6.792 PGB Jeugd	-	-53	59	-	-59	-6
6.811 Beschermd wonen (WMO)	2.158	1.607	850	1.944	1.094	-513
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-1.218	-1.379	1.453	-	-1.453	-74
6.821 Jeugdbescherming	-3.053	-3.143	3.305	-	-3.305	-162
6.822 Jeugdreclassering	-455	-477	502	-	-502	-25
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-	-928	883	-	-883	44
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	-2.083	1.421	-	-1.421	662
Totaal 6 Sociaal domein	-117.732	-133.293	207.782	69.023	-138.759	-5.467

Taakveld	Saldo begroting 2026	Saldo begroting 2027	Saldo begroting 2028	Saldo begroting 2029
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-13.199	-16.961	-17.423	-15.818
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-14.786	-14.920	-15.055	-14.851
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-7.303	-7.303	-7.303	-7.303
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-1.616	-1.616	-1.612	-1.612
6.3 Inkomensregelingen	-14.124	-14.116	-14.120	-13.893
6.4 WSW en beschut werk	-13.444	-12.651	-11.995	-11.431
6.5 Arbeidsparticipatie	-8.317	-8.289	-8.227	-8.273
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-4.360	-4.311	-4.311	-4.311
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-10.878	-10.997	-11.117	-11.238
6.712 Begeleiding (WMO)	-333	-333	-333	-333
6.713 Dagbesteding (WMO)	-87	-87	-86	-86
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	221	1.346	1.346	1.346
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-1.796	-1.659	-1.638	-1.638
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-20.148	-18.832	-18.832	-18.832
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	184	184	184	184
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-796	-796	-796	-796
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-19.867	-19.867	-19.867	-19.867
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-1.024	-1.024	-1.024	-1.024
6.791 PGB WMO	-558	-559	-559	-559
6.792 PGB Jeugd	-59	-59	-59	-59
6.811 Beschermd wonen (WMO)	1.094	864	864	565
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-1.453	-1.453	-1.443	-1.443
6.821 Jeugdbescherming	-3.305	-3.305	-3.305	-3.305
6.822 Jeugdreclassering	-502	-502	-502	-502
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-883	-883	-883	-883
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-1.421	-1.383	-1.356	-1.356
Totaal 6 Sociaal domein	-138.759	-139.511	-139.451	-137.318

Financiële toelichting

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (€ 3.291.000 nadeel)

- Wij investeren in het versterken van de sociale basis voor jeugdigen, als een van de drie lijnen van de inzet op jeugd(zorg) als topprioriteit. Dit doen wij vooralsnog door het voorzetten van de ondersteuning aan jongeren via het concept Studio15 voor de komende twee jaar (2025 en 2026) (25-NB-6.7).
- De ingangsdatum voor de investering van de MFA Beckum is naar achteren geschoven. Hierdoor vallen de (eerder geraamde) kapitaallasten vrij in 2025.
- Op basis van de nieuwe meerjarenonderhoudsplannen is gebleken dat de onderhoudsbudgetten voor de bestaande wijkwelzijnsvoorzieningen niet toereikend zijn om het vastgestelde onderhoudsniveau 3 te handhaven. Deze zijn meerjarig, vanaf 2027, bijgesteld.
- Met de Zomernota 2025-2029 zijn extra middelen geraamd voor de beleidsagenda Nieuwkomers (25-FP-6.3), oplopend naar 2026 en aflopend naar 2029. Tot 1 juli 2025 ontvingen wij voor de opvang van Asielzoekers in de Noodopvang € 150 per bed per dag. Daarna is dit landelijk verlaagd naar € 78. Vanaf 1 januari 2026 is Hazenweg een Duurzame Gemeentelijke Opvanglocatie (DGO) met een meerjarige COA-overeenkomst en ontvangen wij € 78 per bed per dag voor opvang, begeleiding en catering (€ 68 zonder catering).
- Voor de uitvoering van de bestuurlijke opdracht wijkgericht werken en wijkaanpak (25-NB-6.6) zetten wij incidenteel extra middelen in. Dit doen wij in de jaren 2025 en 2026.
- De motie M15 Fonds voor leefbare wijken is tijdens de behandeling van de Zomernota 2024-2028 aangenomen. Hierdoor is voor de jaren 2025 en 2026 incidenteel € 100.000 beschikbaar gesteld.
- Ouders doen meer een beroep op kinderopvang sociaal medische indicatie. Hiervoor hebben wij in de Zomerbrief (22-ZB-6.1) onze budgetten bijgesteld. Het meerjarig perspectief groeit tot en met 2026 met € 50.000 per jaar.
- Een deel van het verschil wordt veroorzaakt door scherper begroten naar aanleiding van de budgetanalyse (25-FP-9.24) ten opzichte van de Beleidsbegroting 2025-2028.

- Het resterende verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsindexatie en toerekening van uren.

6.21 t/m 6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (€ 2.043.000 voordeel)

- Met de keuze voor de lokale inkoop van basisondersteuning zetten wij een belangrijke stap in lijn met onze, inhoudelijke en financiële, ambities vanuit het transformatieplan. Het verwachte transformatie-effect (besparingspotentieel) is (met een ingroeipad) opgenomen in de opdrachtsom. Dit zorgt voor een voordeel op dit taakveld in 2026 ten opzichte van 2025. Om dit te kunnen realiseren hebben wij voor 2025 en 2026 een incidenteel investeringsbudget beschikbaar gesteld aan Stichting Wijkkracht (25-FP-6.1).
- Conform het rapport Groeipijn van Van Ark houden wij rekening met een groei van de zorguitgaven van 4,7%, dit is conform de ontwikkelingen van gemeente Hengelo van de afgelopen jaren.
- Jeugd(zorg) is als topprioriteit benoemd in de Zomernota 2024-2028. Er is ingezet op stevige regie op de toegang en samenwerking met de basisondersteuning door middel van incidentele formatie. Zie 25-NB-6.2 en 25-NB-6.5.
- Het resterende verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsindexatie en toerekening van uren.

6.3 Inkomensregelingen (€ 659.000 voordeel)

- Voor het beleidskader 'Blik op morgen - perspectief op een betere toekomst' (zaaknummer: 3842257) zijn in de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds (24-FP-9.3 Dienstverlening armoede en schulden en Armoedebestrijding kinderen) en in de meicirculaire 2025 (25-FP-9.3 IBO Problematische schulden) zowel incidentele als structurele middelen beschikbaar gesteld. De incidentele middelen bedragen € 388.000 en hebben alleen betrekking op 2025.
- Het ROZ heeft de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) voor de gemeente Hengelo en ook voor haar 16 opdrachtgevende gemeenten uitgevoerd. Voor de meerjarige uitvoeringslasten is een reserve gevormd. De begrote meerjarige uitvoeringskosten Tozo zijn geactualiseerd in de Zomernota 2025-2029 (25-FP-6.4). Per saldo wordt de reserve niet volledig benut, het saldo valt over de komende jaren vrij.
- Het budget kwijschelding rioolheffing is in 2026 naar beneden bijgesteld op basis van de werkelijke uitkomsten van de laatste jaren. De lasten rioolheffing verrekenen wij met de voorziening Riolerings en daarmee is deze bijstelling voor de begroting budgettair neutraal.
- Het resterende verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsindexatie en toerekening van uren.

6.4 Wsw en beschut werk (€ 783.000 voordeel)

- De rijksvergoeding die wij ontvangen voor de uitvoering van de Wsw betalen wij één op één door aan de SWB. Dit betreft meerjarig een sterk aflopende vergoeding (sterfhuisconstructie). De aflopende kosten worden in programma 6 geraamd en de rijksvergoeding maakt deel uit van de gemeentefondsuitkering (programma 9).

6.5 Arbeidsparticipatie (€ 376.000 nadeel)

- De aantallen Nieuw Beschut zullen toenemen en daardoor lopen de begeleidingskosten Nieuw Beschut meerjarig in deze Beleidsbegroting op. Dit leidt in 2026 t.o.v. 2025 tot een nadelig verschil, waarbij dat verschil licht oploopt richting 2029.
- We richten ons de komende periode op het versterken van de integratie van nieuwkomers door hen te ondersteunen in taalontwikkeling d.m.v. taalcursussen en interculturele kennisdeling (25-FP-6.3). Het gaat onder andere om nieuwkomers die door woningkrapte nog verblijven in een AZC en om Oekraïners die inmiddels drie jaar in Nederland zijn en zich hier permanent willen vestigen. Daarvoor is aanvullende personele capaciteit nodig. De benodigde middelen onttrekken wij uit de reserve Vluchtelingen.
- Het eenmalige budget van € 306.000 dat we in 2024 ontvangen hebben om de doelgroep Einde lening inburgeraars (ELIP) van vóór 2022 alsnog aan een inburgeringsdiploma te helpen, hebben we over de periode 2025-2028 aflopend in de begroting verwerkt.
- In de jaarschijf 2025 is een budgettair neutrale correctie gemaakt voor inkomsten (o.a. rijksinkomsten Inburgering, Wet inburgering en Onderwijsroute) en uitgaven (bekostiging van de inburgeringsvoorzieningen en de aan Stichting Wijkkracht verleende subsidie).
- Het resterende verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsindexatie en toerekening van uren.

6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo) (€ 163.000 nadeel)

- De extra middelen vanuit de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds voor het scheiden van wonen en zorg in de Wlz zijn toegevoegd aan het budget hulpmiddelen (25-FP-9.3).
- Het resterende verschil wordt verklaard door twee componenten. Enerzijds leidt de toegepaste prijsindexatie tot een nadeel. Anderzijds is er een voordeel door het scherper begroten op basis van de uitkomsten van de budgetanalyse (25-FP-9.24).

6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo) (€ 701.000 nadeel)

- Het nadelige verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door prijsindexatie.
- In de Zomernota 2025-2029 hebben we de verwachte volumeontwikkelingen geactualiseerd (25-FP-6.5). Er is weliswaar sprake van een stijging van het aantal ouderen in Hengelo van 0,9% (peil 2024). Het aantal ouderen dat gebruik maakt van zorg neemt echter niet toe, maar is stabiel, mede door de inzet van 'Krachtig oud worden'. Dit leidt tot een voordeel op huishoudelijke ondersteuning.

6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo) (€ 0)

In de Voorjaarsnota 2023 is door het Rijk besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd. De invoering hiervan is in eerste instantie (opnieuw) met 1 jaar uitgesteld naar 2027. De uitkering vanuit het gemeentefonds is daarom vanaf 2027 ook lager, hiervoor is aan de lastenkant een taakstelling in onze begroting opgenomen binnen taakveld 6.714. Dit zorgt voor een verschil in de meerjarenraming op dit taakveld. In juni 2025 is bekend geworden dat het voorstel tot de Wet afschaffing abonnementstarief in de Wmo controversieel is verklaard. De invoering zal nu minstens opschuiven tot 1 januari 2028.

Jeugdhulp, 6.751 t/m 6.763, 6.792, 6.821, 6.822 en 6.92 Jeugdhulp (totaal: € 3,8 miljoen nadeel in 2026 en de jaren erna € 6,5 miljoen nadeel) De grootste verschillen op dit taakveld worden veroorzaakt door:

De grootste verschillen op dit taakveld worden veroorzaakt door:

- Er is sprake van een stabilisatie van het aantal jeugdigen (-0,2%) en een stabilisatie van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van jeugdzorg. Op basis van het aantal cliënten verwachten we een volumeontwikkeling van 0%. Toch zien wij een stijging van de jeugdzorgkosten door stijgende complexiteit van de casuïstiek. Conform het rapport Groeipijn van Van Ark houden wij rekening met een groei van de zorguitgaven van 4,7% voor 2025 en 2026. Dit betekent in 2026 € 0,5 miljoen aan extra uitgaven, ten opzichte van de voorgaande meerjarenbegroting en vanaf 2027 een structurele bijstelling van € 1,2 miljoen. Zie 25-FP-6.6. Wij zien dat door de inzet op formatie Team Jeugd & Gezin een hogere kostenstijging wordt voorkomen. Zie 25-NB-6.2 en 25-NB-6.3.
- In de Zomernota 2024-2028 hebben we op basis van de volumes 2023 een inschatting gemaakt van de impact van de regionale inkoop vanaf 2025 (zie 24-FP-6.7). Deze inschatting hebben wij geactualiseerd op basis van de volumes van 2024. Een aandachtspunt hierbij is dat 2025 een overgangsjaar is voor zowel de lokale als regionale inkoop. De huidige inschatting betekent in 2026 € 0,9 miljoen aan extra uitgaven, ten opzichte van de voorgaande meerjarenbegroting, op basis van de toename van zorgintensiteit en structureel vanaf 2027 € 3,5 miljoen.
- Een groot deel van de jeugdhulp kopen wij (verplicht) regionaal in. Goed opdrachtgeverschap en goede kwaliteit vragen om reële tarieven. Dit zijn wij wettelijk verplicht. Er zijn verschillende ontwikkelingen die maken dat de tarieven voor meerdere vormen van hulpverlening fors hoger worden. De totale impact hiervan bedraagt structureel € 2,6 miljoen. Zie 25-FP-6.6 en 25-FP-9.2.
- Stichting Wijkkracht kan met behulp van een extra investering innovatief aanbod realiseren en slimme verbindingen leggen, die zichtbaar bijdragen aan de te bereiken transformatie. Het is een incidentele investering, waarvan het effect structureel geborgd zal worden. De kosten bedragen € 1,7 miljoen (€ 370.000 in 2025 en € 1.350.000 in 2026).
- We hebben in Hengelo te maken met een uitzonderlijke situatie van een gezin waar zeer intensieve zorg geleverd moet worden. In 2025 bedragen de zorgkosten voor dit gezin € 1,3 miljoen. De kosten in 2024 en 2025 krijgen we vergoed vanuit de compensatieregeling woonplaatsbeginsel (25-FP-6.6).
- De pilot Jeugdhulpteams (JHT) op zorgintensieve scholen loopt tot en met juli 2025. De structurele bijdrage wordt vanuit het transformatieplan gedekt. De onderwijszorgklassen zullen wij niet opnieuw inkopen. Wij gaan hiervoor onderzoeken welke vorm van ondersteuning nodig is voor de leerlingen van deze klassen

en of en hoe de basisondersteuning hierin een rol kan spelen. De huidige subsidie is met 1 schooljaar verlengd (25-FP-6.1).

- De jaarlijkse subsidie ten behoeve van het GRIP-team is in werkelijkheid lager dan begroot. De kosten van de uitvoerende organisatie is de afgelopen jaren lager dan wij hebben begroot. Dit zorgt voor een structureel voordeel ten gunste van het besparingspotentieel (25-FP-6.1).
- Er is een uitbreiding voor contractmanagement jeugd omdat het takenpakket door de regionale ontwikkelingen, basisondersteuning en de opgave jeugd te groot werd. Het gaat om 0,6 fte incidenteel voor 2 jaar. Omdat de ontwikkelingen nu al extra inzet vragen, start deze in mei 2025 (zie 25-FP-6.5 Prognoses en ontwikkelingen jeugd) en loopt deze door tot mei 2027.
- Het verschil wordt veroorzaakt door prijsindexatie en toerekening van uren.

6.811 Beschermd wonen (€ 513.000 nadeel)

In Hengelo hebben wij de afgelopen jaren de teruggave van beschermd wonen incidenteel opgenomen in onze begroting, dan wel verantwoord in de Jaarstukken. Gezien de huidige financiële situatie van gemeenten en de stellingname van de gemeente Enschede over deze middelen, is via de Zomernota (25-FP-6.9) de incidentele teruggave vanaf 2026 als structureel (€ 1,7 miljoen) aangemerkt. Van deze middelen wordt vanaf 2026 een deel structureel ingezet in de doelgroep om instroom in (beschermd) wonen te voorkomen en de uitstroom te bevorderen. Daarnaast wordt hieruit de ondersteuning bij gemengd en geclusterd wonen in de opdracht basisondersteuning structureel gedekt. Het resterende deel van de inkomst (€ 864.000 jaarlijks in 2026 t/m 2028; € 565.000 structureel vanaf 2029) komt ten gunste van het begrotingssaldo.

Tevens heeft nadien de gemeenteraad van Enschede in de Zomernota besloten dat ze de maximale hoogte van de reserve beschermd wonen naar beneden gaan bijstellen. Het is gebaseerd op 15% van de uitkering beschermd wonen, waardoor de stand van de reserve circa € 1 miljoen te hoog was. Voor Hengelo betekent dit een incidentele bate van € 230.000 in 2026.

6.812 Maatschappelijke -en vrouwenopvang (Wmo) (€ 74.000 nadeel)

Centrumgemeente Enschede ontvangt via het Rijk de middelen voor maatschappelijke- en vrouwenopvang. De indexatie op de bijdrage Maatschappelijke Opvang ontvangen we in het gemeentefonds en dragen we over aan de centrumgemeente Enschede die uitvoering geeft aan de Maatschappelijke opvang. (25-FP-6.10).

6.91 Coördinatie en beleid Wmo (€ 44.000 voordeel)

Het verschil wordt veroorzaakt door toerekening van uren.

Risico's

Het sociaal domein staat onder toenemende druk door een combinatie van financiële, demografische en beleidsmatige ontwikkelingen. De volgende risico's zijn van invloed op de continuïteit, kwaliteit en betaalbaarheid van de ondersteuning aan onze inwoners:

Structurele budgetdruk en taakstellingen

De structurele druk van de rijksbijdrage op het budget voor het sociaal domein leidt tot een spanningsveld tussen noodzakelijke ondersteuning en beschikbare middelen. Er wordt hard gewerkt aan de transformatie bij Wmo en jeugd om de taakstelling te realiseren. Ook ligt er een taakstelling in de opdracht basisondersteuning. Terwijl we hier aan werken wordt de volgende taakstelling door het Rijk al aangekondigd. Dit kan leiden tot verschraving van voorzieningen, toenemende maatschappelijke onrust en een stapeling van besparingsopgaven.

Ook het BUIG-budget is onvoldoende voorspelbaar en sluit niet aan bij de lokale realiteit. De recente negatieve bijstellingen, ondanks gelijkblijvende parameters, vergroten het financiële risico. De hoge instroom van statushouders wordt niet adequaat meegenomen in het verdeelmodel, wat leidt tot forse tekorten op de inkomensregelingen. Vanuit de gemeente is het lastig te voorspellen wanneer statushouders gehuisvest worden binnen de gemeente.

Toenemende zorgvraag en maatschappelijke trends

De vergrijzing, toename van complexe zorgvragen en een toenemende zorgen over mentale gezondheid onder jongeren leiden tot een stijgende druk op voorzieningen. De verwachte korting op jeugdzorg in 2028 vergroot dit risico. De jeugdzorg is bovendien deels landelijk en regionaal georganiseerd, wat de lokale sturingsmogelijkheden beperkt.

Tegelijkertijd vraagt de opvang en integratie van nieuwkomers om maatwerk waarvoor het huidige zorglandschap onvoldoende is ingericht.

Kwetsbaarheid van partners en uitvoeringskracht

Het werkveld kampt met personeelstekorten en hoge werkdruk. Als deze organisaties omvallen of hun taken niet meer kunnen uitvoeren, komt de continuïteit van ondersteuning in gevaar. Binnen de gemeentelijke organisatie zelf is de uitvoeringscapaciteit eveneens kwetsbaar, wat risico's kan opleveren voor de uitvoering van wettelijke taken.

Arbeidsmarktkrapte en mismatch doelgroep

Hoewel er sprake is van arbeidsmarktkrapte, profiteren kwetsbare doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt hier nauwelijks van. De afstand tot de arbeidsmarkt blijft groot, wat leidt tot langdurige ondersteuningstrajecten en oplopende kosten. Er zijn veel mensen aan het werk met de inzet van loonkostensubsidie, wat leidt tot aanzienlijke besparingen op andere inkomensregelingen. Maar de inzet voor de doelgroep blijft hoog.

Beleidswijzigingen en tempo van verandering

Snelle en soms overhaaste beleidswijzigingen vanuit het Rijk, zoals de herziening van de Participatiewet, brengen onzekerheid en extra uitvoeringslasten met zich mee. De gewenste klantgerichte benadering vraagt om meer tijd en capaciteit, die momenteel niet beschikbaar is.

Ook binnen de Wmo en Jeugd merken we dat er nauwelijks tijd is om een verandering goed te implementeren, voordat de volgende verandering zich aandient.